

**SZKOLNY PROGRAM DORADZTWA
ZAWODOWEGO**

DLA

Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w WOJSCE

ROK SZKOLNY 2019/2020

Spis treści

Wstęp.....	3
I Charakterystyka programu.....	3
II Cele programu.....	4
III Zadania przy realizacji programu	7
IV Treść nauczania.....	8
V Metody i formy pracy	14
VI Ewaluacja	18
VII Słownik pojęć.....	18

WSTĘP

W obecnych czasach świat w jakim dorastają młodzi ludzie zmienia się i przekształca niezwykle szybko. Duża dynamika zmian oraz natłok informacji wymaga od młodych ludzi podjęcia długofalowych planów oraz precyzyjnego projektowania własnej przyszłości. Uczniowie tworząc projekt własnej przyszłości i planów nauki a później kariery zawodowej mają trudne zadanie, ponieważ muszą być świadomi ciągłych zmian i niejednokrotnie muszą te plany korygować i zmieniać. Dlatego bardzo ważne jest aby uczeń kończący pierwszy etap nauki w szkole podstawowej był wyposażony w wiadomości i umiejętności pomocne w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru dalszej ścieżki edukacji a w przyszłości satysfakcjonującej i ciekawej pracy zgodnej z własnymi umiejętnościami, kompetencjami i zainteresowaniami. Podstawą doradztwa zawodowego na tym etapie edukacji powinno być nastawienie młodego człowieka na poznanie siebie, własnych mocnych i słabych stron, możliwości oraz predyspozycji zawodowych aby mógł dokonać trafego wyboru. Zajęcia z doradztwa zawodowego mają przygotować uczniów i ich rodziców do podjęcia świadomej decyzji dotyczącej dalszej drogi kształcenia oraz w przyszłości świadomego wyboru odpowiedniej pracy zawodowej.

I Charakterystyka programu

Szkolny Program Doradztwa Zawodowego realizowany jest w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Wojsce, ul. Szkolna 12.

Działania z zakresu doradztwa zawodowego w oddziałach przedszkolnych i klasach I - VI realizowane są przez

wychowawców, nauczycieli, pedagoga szkolnych i obejmują następujące obszary:

- Poznanie siebie – zainteresowania;
- Poznanie siebie – sposób spędzania wolnego czasu, hobby, umiejętności;
- Kim chcę zostać w przyszłości;
- Zawody – zawody w moim najbliższym otoczeniu;
- Praca.

Działania z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII przewidują 20 godzin dydaktycznych podzielonych na dwa lata nauki (po 10 godz. dla klas VII i VIII w roku). Zajęcia

prowadzone przez doradcę zawodowego, pomogą uczniom i ich rodzicom w świadomej decyzji dotyczącej dalszej ścieżki kształcenia oraz trafnym wyborze przyszłego zawodu.

Program obejmuje następujące obszary działań:

- praca z uczniami,
- współpraca z rodzicami,
- współpraca z nauczycielami, wychowawcami oraz pedagogami szkolnymi.

Szkolny Program Doradztwa Zawodowego dla klas VII – VIII składa się z realizacji trzech obszarów tematycznych:

I Poznajmy siebie.

W tym obszarze uczniowie rozpoznają swoje mocne, słabe strony, pasje, zainteresowania, wartości i zdolności. Dowiedzą się czym jest motywacja, kreatywność i przedsiębiorczość i ich znaczenie w kreowaniu własnej wizji przyszłości.

II Poznanie zawodów.

Obszar ten pomoże uczniom w zdobyciu wiedzy na temat rodzajów spotykanych zawodów, charakterystyki poszczególnych zawodów. Uczniowie rozwiną swoje informacje na temat roli dobrego pracownika oraz poznają źródła informacji o dalszym kształceniu.

III Mój wybór dalszej szkoły, planowanie kariery.

W tym obszarze uczniowie poznają system szkolnictwa w Polsce, oferty edukacyjne w naszej okolicy. Nauczą się jak planować własną ścieżkę edukacyjną, umiejętnie planować i zarządzać czasem. Poznają również podstawowe narzędzia radzenia sobie ze stresem i nieoczekiwanymi trudnościami oraz naucza się jak pisać dokumenty aplikacyjne i dokonać prawidłowej, skutecznej autoprezentacji.

II Cele programu

Cel główny:

- przygotowanie uczniów do trafnego wyboru zawodu i dalszej drogi kształcenia.

Cele szczegółowe:

- wdrażanie uczniów do samopoznania, analizy swoich mocnych i słabych stron,
- pomoc w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących wyboru zawodu i szkoły,

- przygotowanie uczniów do radzenia sobie w sytuacjach trudnych: stres, problemy zdrowotne, bezrobocie, adaptacja do nowych warunków pracy,
- zachęcanie uczniów do poznania różnych grup zawodowych,
- przygotowanie rodziców do wspierania dzieci w podejmowaniu trafnych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji „Programu realizacji WSDZ”;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy/ nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w szkole:

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego.
2. Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy.
3. Opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, „Programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” oraz koordynacja jego realizacji.
4. Wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w „Programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego”.
5. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Wychowawcy:

- ✓ określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- ✓ eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- ✓ włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- ✓ realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- ✓ wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- ✓ współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;

- ✓ współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej (przedszkolnej) kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- organizują w sali kąciki zawodoznawcze;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;

- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole - pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

III Zadania przy realizacji programu

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych oraz zawodowych dla danego poziomu kształcenia,
- wskazywanie uczniom, rodzicom oraz nauczycielom źródła dodatkowej, rzetelnej informacji na temat ofert szkół, rynku pracy i zatrudnienia,
- udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom,
- prowadzenie zajęć grupowych aktywizujących i wspierających uczniów w świadomym planowaniu dalszej ścieżki kształcenia oraz podjęciu roli zawodowej,
- w przypadku spraw trudnych kierowanie do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno – pedagogicznych i urzędach pracy,

- współpraca z Radą Pedagogiczną w zakresie:
 - tworzenia i zapewnienia ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego,
 - realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej zawartych w programie wychowawczym szkoły,
- współpraca z instytucjami wspierającymi szkolny program doradztwa zawodowego: kuratoria oświaty, centra informacji i planowania kariery zawodowej, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, powiatowym urzędem pracy, zakładem doskonalenia zawodowego itp.,
- wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym.

IV Treść nauczania

Treści programowe – cele szczegółowe

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;
- 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie
 Pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- 4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy
 rówieśniczej.

C Warunki i sposoby realizacji

Cele szczegółowe przewidziane są do realizacji:

- a. podczas zajęć wychowania przedszkolnego (w ramach realizacji podstawy programowej);
- b. podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej;
- c. podczas innych działań związanych z preorientacją zawodową realizowanych w oddziałach przedszkolnych w szkole i poza nią.

4.2 Oddziały nauczania wczesnoszkolnego, klasy I-III

A Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

B Treści programowe – cele szczegółowe

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą

C Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas I-III jest realizowana:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:

- **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;

- **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;

- **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.**

4.3 Oddziały klas IV-VI

A Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

B Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

C Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas IV-VI jest realizowana:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:

- **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;

- **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;

- **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.**

4.4 Oddziały klas VII-VIII

A Cel doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

B Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

C Warunki i sposób realizacji

Doradztwo zawodowe w oddziałach klas VII i VIII jest realizowana:

- podczas **zajęć z zakresu doradztwa zawodowego** wynikających z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez doradcę zawodowego gdzie doradca zawodowy prowadzący te zajęcia opracowuje rozkład zajęć dla oddziałów klas VII i VIII na zajęcia dydaktyczne w wyznaczonej liczbie godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi;
- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:

- **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;

- **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;

- **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.**

4.5 Rodzice

Odbiorcami działań realizowanych w zakresie „Programu działań WSDZ” w szkole są również rodzice. Działania skierowane do rodziców są wyszczególnione w tabeli 1 zawierającej program realizacji działań WSDZ na rok szkolny 2018/2019, sporządzone na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb.

4.6 Nauczyciele

Odbiorcami działań realizowanych w zakresie „Programu działań WSDZ” w szkole są także nauczyciele. Działania skierowane do tej grupy odbiorców są wyszczególnione w tabeli 1 zawierającej program realizacji działań WSDZ na rok szkolny 2019/2020, sporządzone na podstawie eprowadzonej diagnozy potrzeb.

5.Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu WSDZ

Skuteczna realizacja działań z doradztwa zawodowego w szkole wymaga przeprowadzenia diagnozy potrzeb uczniów, rodziców, nauczycieli, zasobów szkoły i sojuszników w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Metody diagnozy przyjęte w szkole:

- badanie ankietowe - ankiet diagnostyczna dla uczniów, rodziców i nauczycieli lub
- rozmowa z uczniami na lekcji wychowawczej
- rozmowa z rodzicami podczas spotkania z rodzicami
- rozmowa z nauczycielami podczas rady pedagogicznej
- diagnoza otoczenia społeczno-gospodarczego pod kątem kontynuowania i podjęcia współpracy

Decyzję, jakie metody diagnozy zostaną przyjęte, podejmuje szkoła.

V Sposoby i formy realizacji

1. Tabela 1. Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2019/2020

Lp.	Tematyka/działania	Metody i formy	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne	Oddział
Oddziały przedszkolne					
1.	Wpisuje się tematy zajęć				
2.	wyodrębnione z podstawy				
3.	programowej wychowania				
4.	przedszkolnego –				
5.	nauczyciel				
6.	realizujący te zajęcia				
6.	Spotkanie z przedstawicielem określonego zawodu.....	pogadanka			
7.	Wycieczka do miejsca pracy – straż pożarna	Wyście zorganizowane			
8.	Wyświetlenie filmu np. „Bob budowniczy”				
9.	itp. np. scenariusze do programu ORE				
Oddziały klas I – III					
10.	Wpisuje się tematy zajęć				
11.	wyodrębnione z podstawy				
12.	programowej realizowanej na				
13.	obowiązkowych zajęciach				
14.	edukacyjnych z zakresu				
15.	kształcenia ogólnego –				
16.	Nauczyciel				
16.	realizujący te zajęcia				
17.	Wycieczka zawodoznawcza do zakładu pracy	Wyście zorganizowane			
18.	Prowadzenie kółka zainteresowań dla uczniów rozwijających uzdolnienia plastyczne	Wykonywanie prac plastycznych różnymi technikami, przygotowanie do udziału w konkursach			Dla chętnych Uczniów kl. I - III
19.	Organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji	Charakterystyka zawodów z najbliższego otoczenia, wykonana	Wg uznania		Dla uczniów kl. I - III korzystających ze ś szkolnej

	wczesnoszkolnej;	przez dzieci różnymi technikami			
20.	Brawo ja! – prezentacja własnych talentów.	rozmowa kierowana; ekspresja ruchowa; techniki multimedialne; autoprezentacja			Wszystkie oddziały
Oddziały klas IV – VI					
21.	Wpisuje się tematy zajęć				
22.	wyodrębnione z podstawy				
23.	programowej realizowanej na				
24.	obowiązkowych zajęciach				
25.	edukacyjnych z zakresu				
26.	kształcenia ogólnego –				
27.	Nauczyciele				
28.	realizujący zajęcia z poszczególnych przedmiotów				
29.	Prowadzenie zajęć w ramach technicznego kółka zainteresowań				Dla chętnych Uczniów kl. IV - VI
30.	Określanie potencjału edukacyjno-zawodowego uczniów	bieżąca obserwacja uczniów	cały rok szkolny	Nauczyciele wychowawcy kl. V	Uczniowie kl. V
Oddziały klas VII – VIII					
31.	Wpisuje się tematy zajęć				
32.	wyodrębnione z podstawy				
33.	programowej realizowanej na				
34.	obowiązkowych zajęciach				
35.	edukacyjnych z zakresu				
36.	kształcenia ogólnego –				
37.	Nauczyciele				
38.	realizujący zajęcia z poszczególnych przedmiotów				
39.	Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego wynikające z ramowych planów nauczania, które są				

	prorowadzone przez doradcę zawodowego gdzie doradca zawodowy prowadzący te zajęcia opracowuje rozkład zajęć dla oddziałów klas VII i VIII na zajęcia dydaktyczne w wyznaczonej liczbie godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi				
4 0.	Udział w Targach Edukacji, Pracy i Kariery	Wyjście zorganizowane	Kwiecień 2020 r.	Nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w szkole, wychowawcy klas	klasa VIII
	Udział w drzwiach otwartych szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych				
	Umożliwienie i zorganizowanie wejścia do szkoły przedstawicielom ponadpodstawowych	Promocja kierunków kształcenia			
Działania skierowane do rodziców					
4 1.	Jak wspomagać dziecko w rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień?	Prezentacja multimedialna, wykład	Wg uznania	Doradca zawodowy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	Rodzice
4 2.	Bądź menagerem talentu dziecka.	burza mózgów, tworzenie mapy myśli		Szkolny doradca zawodowy	Rodzice dzieci
4 3.	Ścieżki edukacyjne po ukończeniu szkoły podstawowej	prezentacja, wykład	Wg uznania	Doradca zawodowy	Rodzice klas VIII
Działania skierowane do nauczycieli					
4 5.	Szkolenie Rady Pedagogicznej na temat: Jak tworzyć Program realizacji działań WSDZ w szkole podstawowej?	zajęcia warsztatowe	28.09.18r.	Doradca zawodowy	Rada pedagogiczna
	Inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;	Wspomaganie nauczycieli w nawiązywaniu kontaktów		dyrektor	
	Organizowanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej z zakresu doradztwa zawodowego		Specjaliści	dyrektor, koordynator WDN	

2. Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą.

Wszystkie działania w zakresie współpracy z sojusznikami w ramach realizacji działań z doradztwa zawodowego uwzględniają specyfikę szkoły, jej potrzeby i możliwości, a także lokalne otoczenie społeczno-gospodarcze.

Szkoła nawiązuje kontakty, tworzy sieć współpracy z podmiotami, które angażują się w działania.

Szczegółowe zapisy działań tabela 1.

2.1 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tarnowskich Górach

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia oraz zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego w ramach zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- prowadzenie spotkań z rodzicami.

2.2 Współpraca z doradcą zawodowym i pedagogiem szkolnym

- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów;
- prowadzenie spotkań z rodzicami;
- prowadzenie szkoleń rady pedagogicznej;
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- prowadzenie zajęć grupowych dla uczniów np. grupowa informacja zawodowa, zajęcia warsztatowe.

2.3 Współpraca z lokalnymi regionalnymi pracodawcami zakresie:

- wycieczek zawodoznawczych;
- wizyt studyjnych;
- spotkań z uczniami;
- spotkań z właścicielami firm, jako przykładem ludzi, którzy odnieśli sukces zawodowy;
- przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów o temat specyfiki pracy;
- w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy;
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową, bazę dydaktyczną szkoły.

2.4 Współpraca ze szkołami programowo wyższymi (ponadpodstawowe, centra kształcenia zawodowego):

- w zakresie promocji oferty kształcenia poprzez bezpośrednie przedstawicieli szkół spotkania z uczniami w szkole;
- prowadzenie wykładów i warsztatów o charakterze zawodoznawczym;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym – szczególnie dla klas VII i VIII;
- korzystanie z organizowanych Dni Otwartych dla uczniów klas VII i VIII.

VI Monitoring i ewaluacja WSDZ

Za monitoring „Programu realizacji WSDZ”, odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy/nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w szkole, który na bieżąco monitoruje realizację działań i prowadzi rejestr uwag co do ich realizacji.

VII Słownik pojęć

- **Działania związane z doradztwem zawodowym** – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
- **Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego** – zajęcia grupowe organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum (*Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe*, art. 109.1. pkt 7), których wymiar określa *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół* (Dz.U. z 2017 r., poz. 703).
- **Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu** – zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (*Ustawa Prawo oświatowe* art. 109.1. pkt 5 oraz *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach* – Dz.U. z 2017 r., poz. 1591).
- **Preorientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.
- **Orientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I–IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.
- **Doradztwo zawodowe** – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII–VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

- **Uczeń** – dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej).
- **Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ)** – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę.

Niniejszy „Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” opracowano w oparciu o:

- Podstawy prawne:
 - Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59;
 - Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach;
 - Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania;
 - Rozporządzenie MEN z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli;
 - Rozporządzenie MEN z 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

Program opracowała

Mgr inż. Róża Neumann